

ITSEMURHARISKIN ARVIOINTIASTEIKKO (C-SSRS)

Edellisestä käyntikerrasta lähtien

Versio 14/01/09

*Posner, K.; Brent, D.; Lucas, C.; Gould, M.; Stanley, B.; Brown, G.; Fisher, P.; Zelazny, J.;
Burke, A.; Oquendo, M.; Mann, J.*

Vastuuvapauslauseke:

Tämä asteikko on tarkoitettu koulutettujen klinikkojen käyttöön. Itsemurhariskiin liittyvän arviointiasteikon (C-SSRS) kysymykset ovat vain ehdotuksia tehtävistä kysymyksistä. Lopullinen arvio itsemurhariskistä tehdään kliinisen arvion perusteella.

*Tässä asteikossa käytetyt itsemurhakäyttäytymisen määritelmät perustuvat niihin määritelmiin, jotka ovat käytössä **The Columbia Suicide History Form** -lomakkeessa ja jonka ovat kehittäneet John Mann, MD, ja Maria Oquendo, MD, Conte Center for the Neuroscience of Mental Disorders (CCNMD), New York State Psychiatric Institute, 1051 Riverside Drive, New York, NY, 10032. (Oquendo M. A., Halberstam B. & Mann J. J., Risk factors for suicidal behavior: utility and limitations of research instruments. In M.B. First [Ed.] Standardized Evaluation in Clinical Practice, s. 103-130, 2003.)*

C-SSRS:n jäljennöksiä koskevissa asioissa yhteyshenkilönä toimii Kelly Posner, Ph.D., New York State Psychiatric Institute, 1051 Riverside Drive, New York, New York, 10032. Tiedustelut sekä koulutusasiat, ota yhteyttä posnerk@childpsych.columbia.edu

© 2008 The Research Foundation for Mental Hygiene, Inc.

<p>ITSEMURHAKÄYTTÄYTYMINEN (Tarkista kaikki soveltuvat kohdat, kunhan ne ovat erillisiä tapahtumia. Muista kysellä kaikista itsemurhakäyttämistyyypeistä.)</p>	<p>Edellisestä käyntikerrasta lähtien</p>
<p>Tosiasiallinen itsemurhayritys: Mahdollisesti itsensä vahingoittamiseen pyrkivä teko, jonkinasteinen halu kuolla <i>teon seurauksena</i>. Henkilö piti käyttäytymistään jossain määrin keinona tappaa itsensä. Aikomuksen ei tarvitse olla 100 % :nen. Jos tekoon yhdistyy <i>minkäänlaista</i> halua kuolla, sitä voidaan pitää tosiasiallisena itsemurhayrityksenä. Haavoittumista tai vahingoittumista ei tarvitse tapahtua, mahdollisuus haavoittumiseen tai vahingoittumiseen riittää. Jos henkilö vetää liipaisimesta, kun ase on suussa, mutta ase on epäkunnossa eikä haavoittumista seuraa, tätä pidetään itsemurhayrityksenä. Henkilön itsemurha-aikeiden päättelyminen: vaikka henkilö kieltää aikomuksensa/halunsa kuolla, niin aikomus voidaan päätellä kliinisesti hänen käyttäytymisensä tai olosuhteiden perusteella. Esimerkkinä erittäin vaarallinen teko, joka ei selvästikään ole onnettomuus, jolloin henkilöllä voidaan päätellä olleen itsemurha-aikeita (esim. laukauksen ampuminen päähän, hyppääminen korkealla sijaitsevasta ikkunasta). Myöskin, jos henkilö kieltää aikomuksensa kuolla, mutta on arvellut tekonsa olevan kuolemanvaarallinen, hänellä voidaan päätellä olleen itsemurha-aikeita.</p> <p>Oletko tehnyt itsemurhayrityksen? Oletko tehnyt jotain vahingoittaaksesi itseäsi? Oletko tehnyt jotain niin vaarallista, että olisit voinut kuolla? Mitä teit? Näitkö sinä _____ keinona päättää elämäsi? Halusitko kuolla (edes vähän), kun _____? Yrititkö päättää elämäsi, kun _____? Tai ajattelitko, että olisit mahdollisesti voinut kuolla _____ vuoksi? Vai teitkö sen puhtaasti muista syistä/ilman MITÄÄN aikomusta tappaa itsesi (kuten helpottaaksesi stressiä, voidaksesi paremmin, saadaksesi sympatiaa tai saadaksesi jotain muuta tapahtumaan)? (Itseään vahingoittamaan pyrkivä käyttäytyminen ilman itsemurha-aikomusta) Jos kyllä, kuvaile:</p>	<p>Kyllä Ei ☐ ☐</p> <p>Yritysten kokonaisu-määrä _____</p> <p>Kyllä Ei ☐ ☐</p>
<p>Onko henkilöä kiehtonut itseään vahingoittamaan pyrkivä käyttäytyminen ilman itsemurha-aikomusta?</p> <p>Keskeytetty itsemurhayritys: Kun henkilön mahdollisesti itsensä vahingoittamiseen pyrkivä teko keskeytetään (ulkoiset olosuhteet), <i>muuten tosiasiallinen itsemurhayritys olisi tapahtunut</i>. Yliannostus: henkilöllä on pillereitä kädessä, mutta häntä estetään näläisestä niistä. Kun pillerit on nielaistu, kyse on itsemurhayrityksestä eikä keskeytetystä itsemurhayrityksestä. Ampuminen: henkilö osoittaa itseään aseella, joku toinen ottaa aseensa pois tai häntä estetään jotenkin vetämästä liipaisimesta. Kun liipaisimesta on vedetty, kyse on itsemurhayrityksestä, vaikka ase ei laukeaisikaan. Hyppääminen: henkilö on valmis hyppäämään, hänet otetaan kiinni ja vedetään alas reunalta. Hirttäytyminen: henkilöllä on hirttosilmukka kaulan ympärillä, mutta hän ei ole vielä heittäytynyt sen varaan - häntä estetään tekemästä niin.</p> <p>Onko joskus käynyt niin, että olet ryhtynyt johonkin tekoon päättääksesi elämäsi, mutta joku tai jokin on keskeyttänyt sinut ennen kuin tosiasiallisesti teit mitään? Jos kyllä, kuvaile:</p>	<p>Kyllä Ei ☐ ☐</p> <p>Keskeytettyjen yritysten kokonaisu-määrä _____</p>
<p>Itsemurhayrityksestä luopuminen: Kun henkilö ryhtyy toimenpiteisiin itsemurhayrityksen tekemiseksi, mutta keskeyttää ne ennen kuin on tosiasiallisesti käyttäytynyt itsetuhoisesti. Esimerkit ovat samanlaisia kuin keskeytettyjen itsemurhayrityksien osalta, paitsi että henkilö keskeyttää itse tekonsa sen sijaan, että jokin muu tekisi sen.</p> <p>Onko joskus käynyt niin, että olet ryhtynyt johonkin tekoon päättääksesi elämäsi, mutta keskeytit sen itse ennen kuin tosiasiallisesti teit mitään? Jos kyllä, kuvaile:</p>	<p>Kyllä Ei ☐ ☐</p> <p>Luovuttujen yritysten kokonaisu-määrä _____</p>
<p>Valmistelevat toimet tai käyttäytyminen: Valmistautumista välittömään itsemurhayritykseen tai siihen liittyviä tekoja. Niihin voi kuulua mitä hyvänsä sanallisen ilmaisen tai ajattelun lisäksi, kuten tarvittavien välineiden kerääminen (esim. pillereiden ostaminen, aseiden hankkiminen) tai valmistautuminen kuolemaan itsemurhan kautta (esim. tavaroiden pois antaminen, itsemurhakirjeen kirjoittaminen).</p> <p>Oletko ryhtynyt mihinkään toimiin itsemurhayrityksen tekemiseksi tai valmistautuaksesi tappamaan itsesi (kuten keräämällä pillereitä, hankkimalla aseita, antamalla arvoesineitä pois tai kirjoittamalla itsemurhakirjeen)? Jos kyllä, kuvaile:</p>	<p>Kyllä Ei ☐ ☐</p> <p>Luovuttujen yritysten kokonaisu-määrä _____</p>
<p>Itsemurhakäyttäytyminen: Itsemurhakäyttämistä arviointijakson aikana.</p>	<p>Kyllä Ei ☐ ☐</p>
<p>Suoritettu itsemurha:</p>	<p>Kyllä Ei ☐ ☐</p>
<p>Vastataan vain tosiasiallisten itsemurhayrityksien ollessa kyseessä</p>	<p>Kuolemanvaarallisuuden yrityksen päivämäärä: _____</p>
<p>Tosiasiallinen kuolemanvaara/fyysinen vaurio: 0. Ei fyysisiä vaurioita tai erittäin vähäisiä fyysisiä vaurioita (esim. pintanaarmut). 1. Lieviä fyysisiä vaurioita (esim. letarginen puhetapa, ensimmäisen asteen palovammat, vähäinen verenvuoto, venähdykset). 2. Kohtalaisia fyysisiä vaurioita, jotka edellyttävät lääkärinhoitoa (henkilö on esim. tajuissaan mutta uninen, jossakin määrin reagoiva, toisen asteen palovammat, verenvuoto suurista suonista). 3. Kohtalaisen vakavia fyysisiä vaurioita, jotka edellyttävät sairaalahoitoa ja todennäköisesti tehohoitoa (esim. komatoosi, johon liittyvät toimivat refleksit, kolmannen asteen palovammat alle 20% kehon pinta-alasta, runsas verenhukka, josta voi elpyä, vakavat murtumat). 4. Vakavia fyysisiä vaurioita, jotka edellyttävät sairaalahoitoa ja tehohoitoa (esim. komatoosi, johon ei liity toimivia refleksejä, kolmannen asteen palovammat yli 20% kehon pinta-alasta, runsas verenhukka, johon liittyvät epävakaa elintoiminnot, vakavat vauriot elintärkeällä alueella). 5. Kuolema</p>	<p><i>Ilmoita koodi</i> _____</p>
<p>Mahdollinen kuolemanvaara: vastaa vain, jos tosiasiallinen kuolemanvaara = 0 Tosiasiallinen itsemurhayrityksen todennäköinen kuolemanvaara, jos fyysistä vauriota ei ole (vaikka seuraavat esimerkit eivät aiheuta tosiasiallista fyysistä vauriota, niihin voi liittyä vakava kuolemanvaara: henkilö panee aseensa suuhunsa ja vetää liipaisimesta, mutta ase ei laukea, jolloin ei synny fyysistä vauriota; henkilö makaa raiteilla junan lähestyessä, mutta pelastautuu ennen yliajoa). 0 = Käyttäytyminen ei todennäköisesti johda vaurioon 1 = Käyttäytyminen todennäköisesti johtaa vaurioon, mutta ei todennäköisesti aiheuta kuolemaa 2 = Käyttäytyminen todennäköisesti aiheuttaa kuoleman saatavilla olevasta lääkärinohidosta huolimatta</p>	<p><i>Ilmoita koodi</i> _____</p>